

Tisk a informace

Tribunál Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 98/20
V Lucemburku dne 17. července 2020

Usnesení Tribunálu ve věci T-715/19
Lukáš Wagenknecht v. Evropská rada

Tribunál odmítl žalobu znějící na určení, že Evropská rada protiprávně odmítla vyloučit českého předsedu vlády z důvodu tvrzeného střetu zájmů ze svých zasedání týkajících se přijímání víceletého finančního rámce Evropské unie na období 2021–2027

Pouze členské státy mají pravomoc určit, zda je má na zasedáních Evropské rady zastupovat hlava státu, nebo předseda vlády, a stanovit důvody, které mohou vést k tomu, že je některá z těchto osob nebude moci na zasedáních tohoto orgánu zastupovat

Dopisem ze dne 5. června 2019 požádal L. Wagenknecht, člen Senátu Parlamentu České republiky, Evropskou radu o vyloučení předsedy vlády České republiky, Andreje Babiše, ze zasedání tohoto orgánu konaného dne 20. června 2019 a z budoucích zasedání týkajících se jednání o víceletém finančním rámci Evropské unie na období 2021–2027. Tato žádost se zakládala na údajném střetu zájmů českého předsedy vlády vyplývajícím z jeho osobních a rodinných zájmů v podnicích skupiny Agrofert, jež působí zejména v zemědělsko-potravinářském odvětví, a to vzhledem k tomu, že jsou tyto podniky příjemci dotací z unijního rozpočtu.

V odpovědi ze dne 24. června 2019 Evropská rada s upřesněním, že se nevyjádří k meritu tvrzení L. Wagenknechta, vysvětlila, že Smlouva o EU¹ neměnitelně zakotvuje složení Evropské rady, když stanoví, že ji „tvoří hlavy států nebo předsedové vlád členských států společně s jejím předsedou a předsedou Evropské komise“. V souladu s tím zastávala názor, že toto složení nemůže změnit, neboť Smlouva o EU možnost takové změny nestanoví.

Evropská rada dále zdůraznila, že otázka, zda má každý z členských států Unie zastupovat hlava státu, nebo předseda vlády, spadá výlučně do působnosti vnitrostátního ústavního práva. Nebylo tak na uvážení Evropské rady, aby rozhodla, zda má být zástupcem členského státu v rámci tohoto orgánu hlava státu, nebo předseda vlády, ani aby rozhodla, koho z nich měla pozvat na svá jednotlivá zasedání. V důsledku toho Evropská rada uvedla, že ze zasedání označených L. Wagenknechtem nemůže českého předsedu vlády vyloučit.

Lukáš Wagenknecht, který se s tímto vysvětlením nespokojil, podal k Tribunálu Evropské unie na základě článku 265 SFEU žalobu proti Evropské radě znějící na určení její nečinnosti spočívající v tom, že v rozporu s pravidly unijního práva o ochraně finančních zájmů Unie a o zabránění střetům zájmů při správě unijních finančních prostředků nejednala v souladu s jeho žádostí.

V dnešním usnesení Tribunál ohledně přípustnosti žaloby připomněl, že domáhá-li se fyzická nebo právnická osoba určení, že unijní orgán protiprávně nepřijal určitý akt, musí tato osoba prokázat, že kdyby byl tento akt přijat, byla by jeho adresátem, nebo že by se jí předmětný akt bezprostředně a osobně dotýkal způsobem obdobným tomu, jakým by byl dotčen adresát takového aktu. Navíc musí taková osoba prokázat právní zájem na podání žaloby, jehož existence předpokládá, že jí žaloba může ve svém výsledku přinést osobní prospěch.

Tribunál přitom konstatoval, že akt, o jehož přijetí požádal L. Wagenknecht Evropskou radu, by nebyl – pokud by byl přijat – aktem, který by tento orgán adresoval jemu, nýbrž rozhodnutím, jehož adresátem by byl český předseda vlády.

¹ Článek 15 odst. 2.

Co se týče argumentu L. Wagenknechta, že obecný zájem plynoucí z jeho postavení člena Senátu Parlamentu České republiky může založit jeho právní zájem na podání projednávané žaloby pro nečinnost, Tribunál uvedl, že v souladu s judikaturou měl L. Wagenknecht stejně jako jakákoli jiná fyzická osoba prokázat osobní zájem na podání žaloby k unijnímu soudu. Vzhledem k tomu, že neprokázal osobní zájem na určení nečinnosti, jehož se domáhá, tedy každopádně nebyla splněna podmínka, že musí být opatřeními požadovanými od Evropské rady bezprostředně a osobně dotčen.

Tribunál mimoto připomněl, že pokud unijní orgán s příslušným vysvětlením odmítne jednat v souladu s žádostí o přijetí určitého opatření, je toto odmítnutí jednak zaujetím stanoviska, kterým se ukončuje nečinnost tohoto orgánu z hlediska předmětu této výzvy k jednání, a jednak aktem, který lze před unijním soudem napadnout žalobou na neplatnost na základě článku 263 SFEU. Právě tak tomu bylo v projednávané věci a odpověď Evropské rady ze dne 24. června 2019 byla v tomto ohledu rozhodnutím, jímž bylo odmítnuto ve věci jednat. L. Wagenknecht však toto rozhodnutí před Tribunálem na základě článku 263 SFEU nenapadl, přestože měl možnost tak učinit.

Za těchto podmínek Tribunál vyhověl námitce nepřipustnosti vznesené Evropskou radou a žalobu pro nečinnost podanou L. Wagenknechtem měl za nepřipustnou.

Pokud jde o meritum předmětné žádosti, Tribunál uvedl, že Evropská rada každopádně nemá žádný prostor pro uvážení při pozvání hlav států nebo předsedů vlád členských států na svá zasedání. Konkrétně vzhledem k neexistenci upřesnění k tomuto bodu ve Smlouvě o EU měl Tribunál za to, že **za přijetí vnitrostátních opatření, včetně ústavních, která umožní určit, zda mají být členské státy na zasedáních Evropské rady zastoupeny hlavami těchto států, nebo jejich předsedy vlád, jsou odpovědné členské státy. Stejně tak je na členských státech, aby případně stanovily, zda některé důvody mohou vést k tomu, že některá z těchto dvou osob nemůže v tomto orgánu svůj členský stát zastupovat.**

Tribunál tedy dospěl k závěru, že bez ohledu na to, zda se český předseda vlády jakožto zástupce České republiky v Evropské radě nachází v situaci střetu zájmů, postupovala **Evropská rada** správně, když **měla v projednávané věci za to, že z hlediska znění čl. 15 odst. 2 SEU nemůže tuto osobu ze svých zasedání vyloučit, jak požadoval L. Wagenknecht.**

Tribunál tedy konstatoval, že **žaloba pro nečinnost podaná L. Wagenknechtem – mimo to, že je nepřipustná – je v každém případě zjevně neopodstatněná.**

Pokud jde konečně o tvrzení o údajném střetu zájmů českého předsedy vlády, Tribunál připomněl, že řádnost plateb prováděných Unii v rámci finančních prostředků poskytnutých jejím jménem a na její účet v členských státech spadá do působnosti unijní právní úpravy použitelné na tyto finanční prostředky a podmínek, které tato úprava stanoví, jako jsou například podmínky dotčené ve věci Česká republika v. Komise (T-76/20)² dosud projednávané Tribunálem.

UPOZORNĚNÍ: Proti rozhodnutí Tribunálu lze ve lhůtě dvou měsíců a deseti dnů od jeho oznámení podat k Soudnímu dvoru kasační opravný prostředek omezující se jen na právní otázky.

UPOZORNĚNÍ: Žalobou pro nečinnost se žalobce domáhá určení, že unijní orgán porušil unijní právo tím, že nepřijal rozhodnutí. Za určitých podmínek mohou členské státy, unijní orgány i jednotlivci podat žalobu pro nečinnost k Soudnímu dvoru nebo Tribunálu. Je-li žaloba opodstatněná, je orgán, jehož nečinnost byla prohlášena za odporující unijnímu právu, povinen přijmout opatření vyplývající z rozsudku Soudního dvora nebo Tribunálu.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který Tribunál nezavazuje.

[Úplné znění](#) usnesení se zveřejňuje na internetové stránce CURIA.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

² Česká republika v. Komise ([T-76/20](#)).